

El Pagament per Serveis Ambientals (PSA)

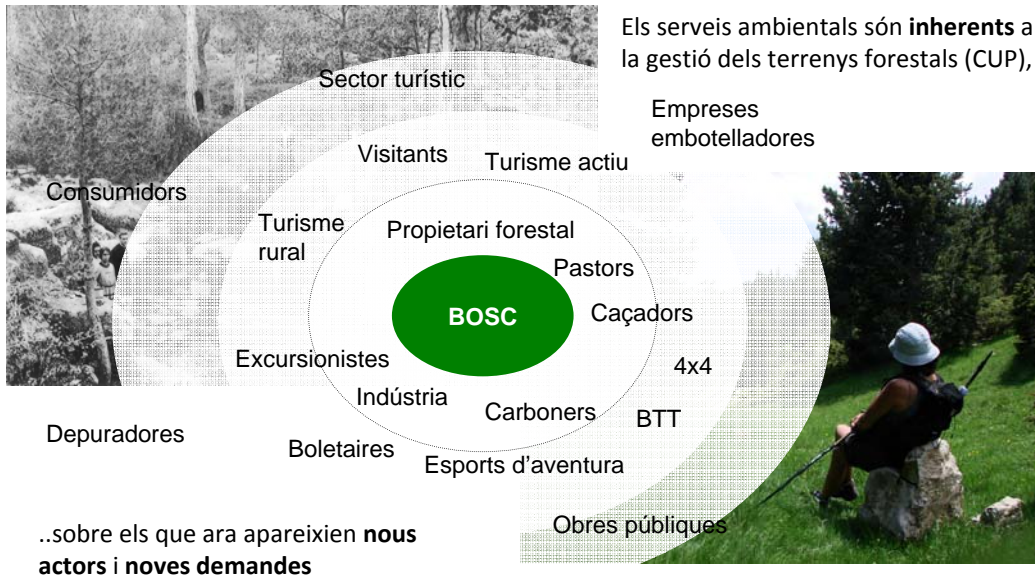
Projecte Sylvamed Poblet 10 de maig de 2013

La valorització dels serveis ambientals a Catalunya

Eduard Plana Bach

Àrea de Política Forestal i Governança Ambiental

Centre Tecnològic Forestal de Catalunya

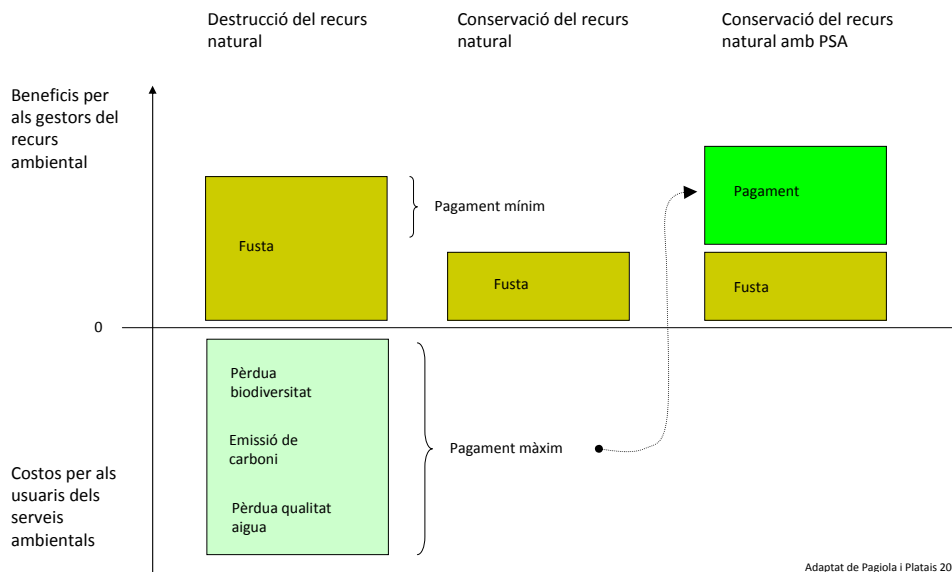

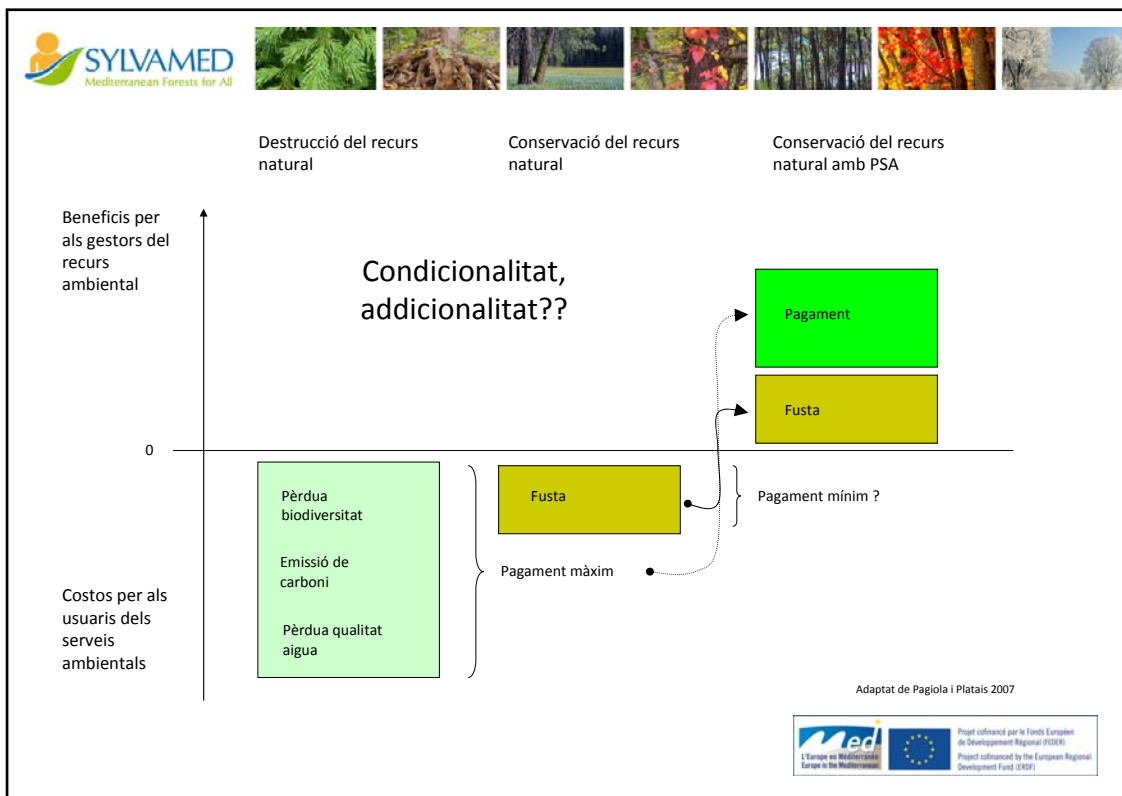

L'ús dels serveis ambientals són la **porta d'entrada** de la societat als boscos ...

... i el que motiva la seva **regulació** (costum de pagar per accedir? Acostumats a la **relació mercantil** amb l'entorn)

-
- La “paradoxa del bosc mediterrani” **fa necessari internalitzar els beneficis ambientals i socials** de la gestió forestal (no rendible) per garantir la provisió dels serveis (que la societat demanda). **L’alternativa és la no gestió**
  - El discurs del PSA pren força quan cal buscar **fons alternatius de finançament**
  - Molts dels seus elements ja estan incorporats en mesures de foment tradicionals (ordre d’ajuts a la GFS, pressupostos d’espais protegits, ..)
  - Ús i abús del concepte? Tot és PSA? Cal acotar-ne millor la **definició – actors?**
  - El PSA es pot plantejar com una **finalitat** en ella mateixa, o un argument per validar el suport de les polítiques públiques (Fons forestal PT). Finalitat recaptatòria, pedagògica, reguladora, corresponsabilitat... o totes alhora!?
  - És una **oportunitat per fer particips** a altres sectors directament relacionats amb la multifuncionalitat dels boscos (sector turístic, esports d’aventura, empreses d’aigua) : “ara toca pagar?” Aliances (exemple WWF-FSC-CocaCola PT) i RSE
-

- Els esquemes/iniciatives plantejats “des de dalt” xoquen amb l’**accés o gaudi gratuït “tradicional”** del recurs

... compensat si s’identifica/percep un **retorn/producte clar i proporcionat**, o de lliure elecció (per exemple: l’exclusivitat de recollir bolets en un vedat privat, la llicència de caça com una eina per garantir/regular l’activitat, ...)

... compensat si s’involucra als usuaris en la gestió/conservació dels recursos des dels elements de **proximitat amb l’entorn** i/o de governança participativa (gestió comunitària: el cas dels consorcis a Catalunya per exemple) .... esquemes/iniciatives endògens

... esperonats per intermediaris amb elevada **credibilitat** que inspiren confiança sobre l’ús de la recaptació

- Els esquemes/iniciatives d’èxit sovint es basen en la lògica de mercat des de la **perspectiva dels costos evitats**:

Compensar pèrdua de qualitat/quantitat d’aigua: Vittel FR Volvic FR Romagna Acque IT

Compensar pèrdues provocades per incendis: SICEDM FR

.... Iniciatives privades

Conclusions:

- Acotar-ne bé el concepte i els esquemes / elements vigents
- Acompanyar-los d’un marc legal / institucional coherent, consistent i coordinat (ser atractius a nous actors amb noves recaptacions, què fa el veí?)
- Fer partíceps en el disseny a tots les actors, especialment als nous!?
- Acompanyar-los d’elements de governança participativa, proximitat i credibilitat i confiança dels intermediaris
- Acompanyar-los d’elements crematístics des de la perspectiva dels costos evitats (vs. la incommensurabilitat dels serveis ambientals. DAP en temps de crisi? ... la dificultat de quantificar els beneficis ambientals)
- Com a fi o mitjà, acompanyar-los de la seva component pedagògica

Moltes gràcies

Algunes referències bibliogràfiques:

Baiges, T. 2012. Primeres passes per a l'aplicació d'un sistema de pagament per serveis ambientals (PSA) en relació als boscos i l'aigua a Catalunya. Catalunyaforestal 113:6-13

Puig Ventosa, I., Freire González, J. 2013. Aspectes econòmics de la implementació d'un pagament per serveis ambientals en la gestió dels boscos per a millores hídriques a Catalunya. Silvicultura, 67:18-19

Russi, D (Coord.). 2010. El Pagament per serveis ambientals: una eina per a la conservació dels recursos naturals a Catalunya. Papers de Sostenibilitat 16. CADS.

Russi, D., Puig Ventosa, I. 2011. Elements per a l'aplicació del pagament per serveis ambientals a Catalunya. Silvicultura, 63:14-15

Eduard Plana Bach

Cap de l'Àrea de Política Forestal i Governança Ambiental

Centre Tecnològic Forestal de Catalunya

Crta. de St. Llorenç de Morunys km 2 E-25280 Solsona

c/e: eduard.plana@ctfc.cat

